

REPUBLIKA SRBIJA
RATEL
REGULATORNO TELO ZA
ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
I POŠTANSKE USLUGE

PREGLED TRŽIŠTA

ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKIH USLUGA

U REPUBLICI SRBIJI U 2023. GODINI

Napomena:

*Imajući u vidu da je završena obrada finansijskih podataka koje dostavljaju učesnici na tržištu elektronskih komunikacija kroz odgovarajuće upitnike, Pregled tržišta elektronskih komunikacija i poštanskih usluga za 2023. godinu je dopunjen ovim podacima. Takođe, naknadno će biti objavljena i poglavlja **Osvrt na tržište telekomunikacija u Evropskoj uniji i Indeks digitalne ekonomije i društva (DESI)**, a nakon pribavljanja i obrade podataka relevantnih za navedena poglavlja.*

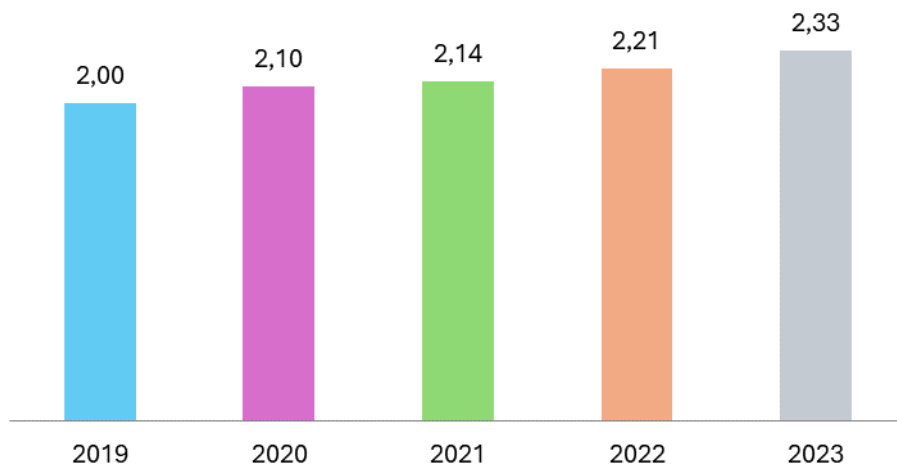
Beograd, jun 2024. godine

8. DISTRIBUCIJA MEDIJSKIH SADRŽAJA

U 2023. godini bilo je 41 registrovanih operatora usluge distribucije medijskih sadržaja koji su pružali usluge distribucije medijskih sadržaja preko kablovske distributivne mreže (koaksijalne, hibridne i optičke), mreže bakarnih parica, satelitske distributivne mreže i bežične mreže. Na tržištu od 2016. godine postoji nova usluga distribucije medijskih sadržaja - plaćena terestrijalna televizija, koja se emituje putem mreže zemaljskih predajnika u DVB-T2 standardu, a za njeno korišćenje su potrebni sobna antena i uređaj (*set-top box*). U 2023. godini ovu uslugu na tržištu Srbije pružao je operator Telekom Srbija a.d.

Ukupan broj pretplatnika usluge distribucije medijskih sadržaja je u 2023. godini iznosio 2,33 miliona i povećan je u odnosu na prethodnu godinu za 5,2%, najviše zahvaljujući porastu pretplatnika usluga distribucije medijskih sadržaja preko IPTV i putem interneta. Oko 1,72 miliona pretplatnika koristilo je uslugu distribucije medijskih sadržaja u okviru paketa usluga, i to najčešće sa uslugom širokopojasnog pristupa internetu i/ili sa uslugom fiksne telefonije.

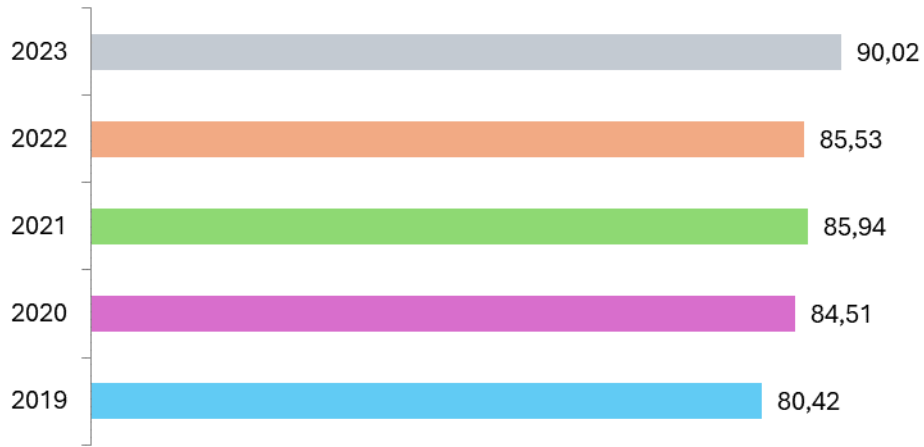
Slika 8.1. Ukupan broj pretplatnika (u milionima)

Izvor: RATEL

Penetracija iznosi 35,10% u odnosu na ukupan broj stanovnika, odnosno 90,02% od ukupnog broja domaćinstava.

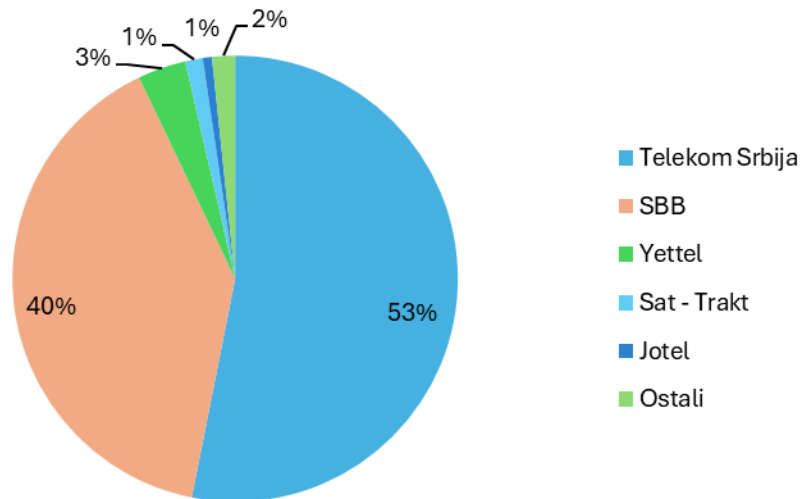
Slika 8.2. Penetracija u odnosu na broj domaćinstava (u %)

Izvor: RATEL

Najveći operator distribucije medijskih sadržaja u Republici Srbiji u 2023. godini je Telekom Srbija a.d, sa tržišnim učešćem od 53% prema broju pretplatnika. Privredno društvo Serbia Broadband – Srpske kablovske mreže d.o.o. (SBB d.o.o.) zauzima oko 40% tržišnog učešća u 2023. godini. Pored Telekom Srbija a.d. i SBB d.o.o, mogu se izdvojiti i privredna društva Yettel d.o.o. i Sat - Trakt d.o.o. Mereno brojem pretplatnika, ovi operatori zajedno zauzimaju 97% tržišta distribucije medijskih sadržaja.

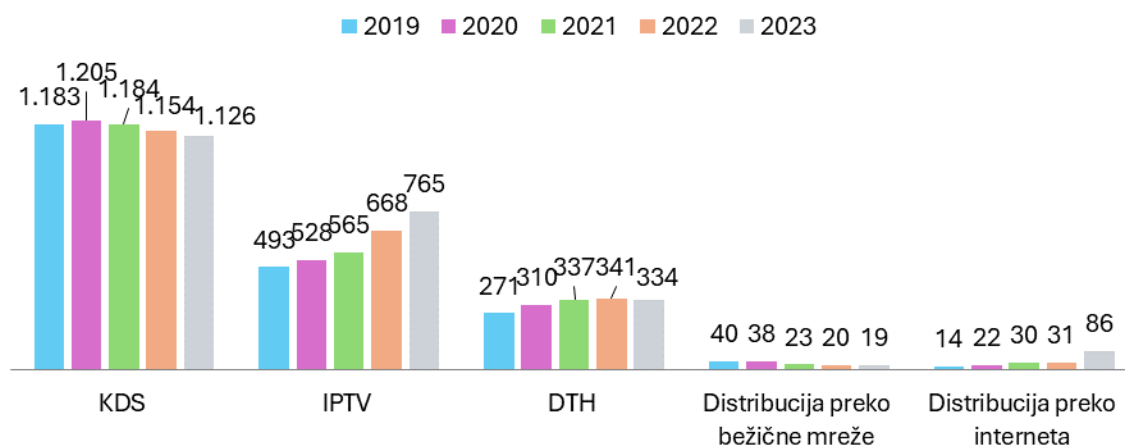
Slika 8.3. Tržišno učešće vodećih operatora u 2023. godini

Izvor: RATEL

Najzastupljeniji način distribucije medijskih sadržaja u 2023. godini je i dalje distribucija preko kablovsko distributivnih sistema (KDS), koja ima oko 1,12 miliona pretplatnika i beleži pad od oko 2,5% u odnosu na prethodnu godinu. Broj IPTV pretplatnika je povećan za oko 14% u odnosu na prethodnu godinu, dok je broj DTH pretplatnika preko satelitske mreže u padu za 2%. Broj pretplatnika distribucije medijskih sadržaja preko bežične mreže pada i u 2023. godini i iznosi oko 19 hiljada, dok broj pretplatnika distribucije preko interneta beleži znatan rast i iznosi oko 86 hiljada.

Slika 8.4. Broj pretplatnika najzastupljenijih načina distribucije medijskih sadržaja (u hiljadama)

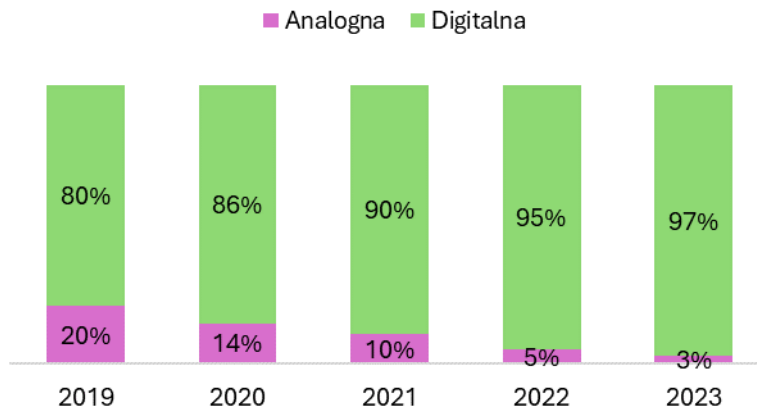

Izvor: RATEL

Procentualna raspodela pretplatnika prema vrsti distribucije se kod najzastupljenijih načina distribucije nije značajnije promenila u 2023. godini, dok su, u odnosu na prethodnu godinu, pretplatnici ostalih načina distribucije uvećali svoje učešće sa 2,3% na 4,5%. U konkretnom slučaju, reč je o pretplatnicima distribucije preko interneta, koji su više nego duplo uvećali svoje učešće u odnosu na prethodnu godinu i koje sada iznosi 3,7%, dok se broj pretplatnika preko bežične mreže neznatno smanjio sa 0,9% na 0,8%. Plaćena terestrijalna televizija, koja kao nova usluga distribucije postoji na posmatranom tržištu od 2016. godine, ima oko 9 hiljada pretplatnika u 2023. godini.

U 2023. godini broj pretplatnika koji medijski sadržaj prate u digitalnom formatu iznosi čak 97% od ukupnog broja korisnika KDS, što znači da su se preference korisnika promenile i da je digitalizacija kablovskih mreža u punom zamahu. Digitalna kablovska distribucija omogućava korisnicima gledanje sadržaja u visokoj rezoluciji (HD), kao i brojne dodatne usluge, a prelazak sa analogne na digitalnu distribuciju stimulišu i operatori putem različitih promotivnih akcija.

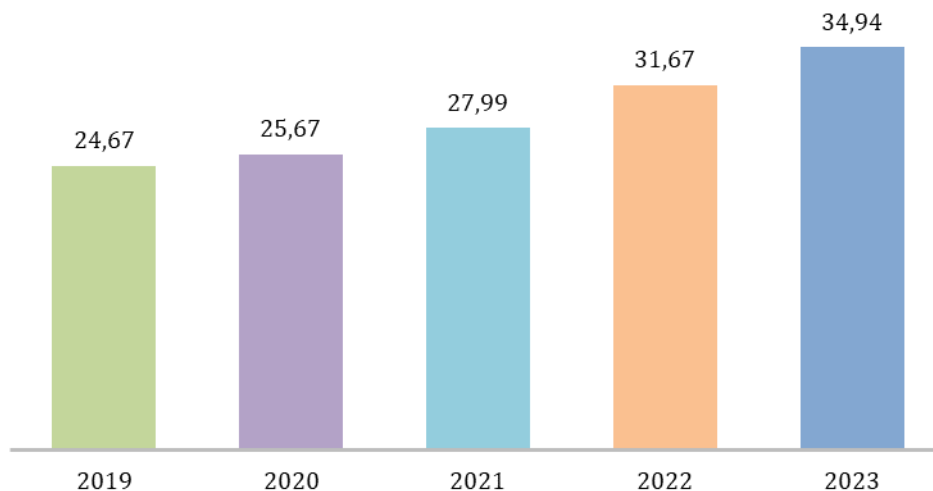
Slika 8.5. Raspodela KDS pretplatnika

Izvor: RATEL

Ukupan prihod operatora na tržištu distribucije medijskih sadržaja u 2023. godini iznosi 34,94 milijardi dinara i veći je za oko 10% u odnosu na prethodnu godinu.

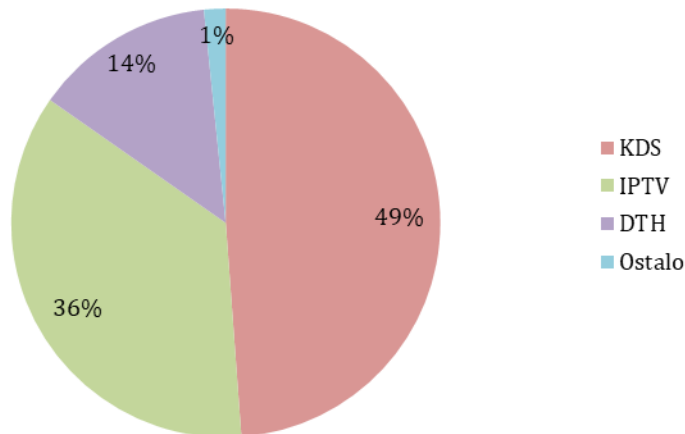
Slika 8.6 Kretanje prihoda na tržištu distribucije medijskih sadržaja (u milijardama dinara)

Izvor: RATEL

Najveće učešće u 2023. godini u ukupnim prihodima od distribucije medijskih sadržaja imaju prihodi od KDS-a u visini od oko 49%, učešće IPTV od 36% beleži rast u odnosu na prethodnu godinu, dok učešće DTH od 14% ima približno isti nivo kao i prethodne godine. Ostali prihodi na posmatranom tržištu (prihodi od distribucije preko interneta i prihodi od pružanja usluge distribucije korišćenjem bežične mreže koji uključuju i prihode od plaćene terestrijalne televizije) učestvuju sa nešto više od 1%.

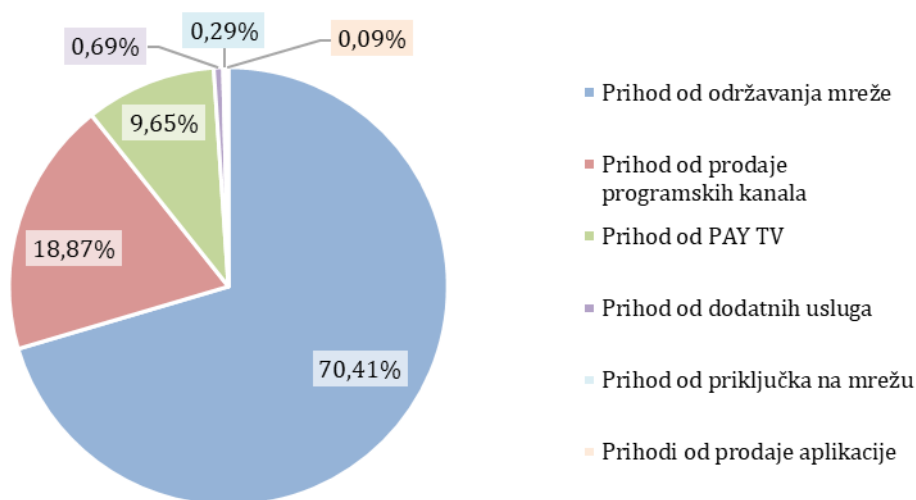
Slika 8.7 Struktura prihoda od distribucije medijskih sadržaja u 2023. godini

Izvor: RATEL

Prihodi od održavanja mreže i prihodi od prodaje programskih kanala, koji predstavljaju prihode od prodaje sopstvenih programskih kanala drugim operatorima, čine oko 90% ukupnih prihoda, što je prikazano na Slici 8.8. Prihodi od prodaje dodatnih programskih paketa koji se plaćaju, odnosno usluge PAY TV, čine oko 9% ukupnih prihoda. Prihodi od priključka na mrežu čine 0,29% ukupnih prihoda u 2023. godini, što je posledica toga da većina operatora ne naplaćuje novim korisnicima ovu uslugu u okviru promotivnih akcija ili uz ugovornu obavezu na 12 ili 24 meseca. Prihodi od dodatnih usluga uključuju prihode od usluge videa na zahtev, usluge vraćanja unazad, snimanja programa itd. Ovi prihodi čine 0,69% ukupnih prihoda u 2023. godini. Prihodi od prodaje aplikacije za gledanje TV kanala odnose se na aplikaciju koja se prodaje nezavisno od usluge distribucije i za koju ne postoji korisnički ugovor, a čine 0,09%, odnosno neznatan deo ukupnog prihoda.

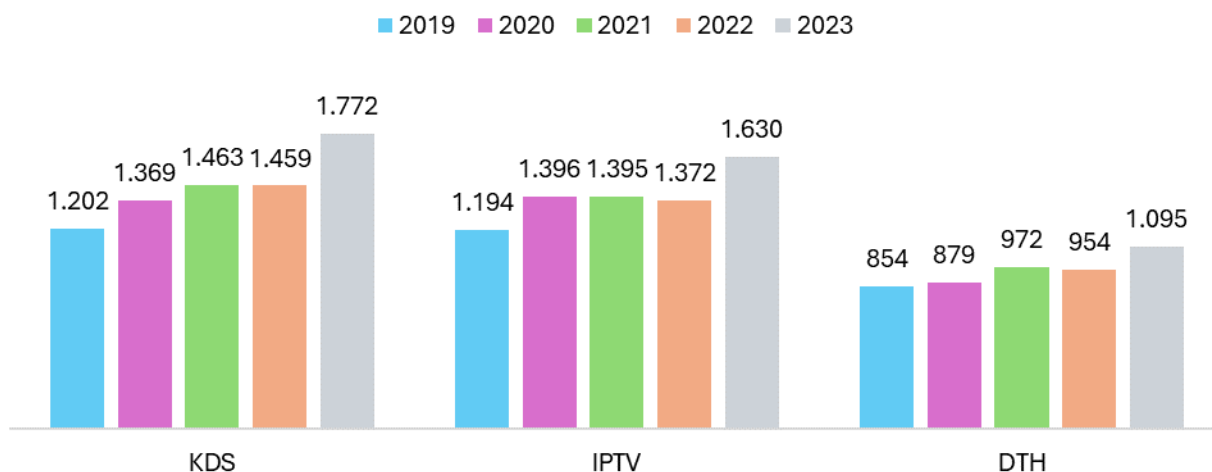
Slika 8.8 Raspodela prihoda od distribucije medijskih sadržaja u 2023. godini

Izvor: RATEL

U 2023. godini, prosečna cena mesečne pretplate za osnovni paket analogne KDS iznosila je 961 dinar, a za digitalnu KDS 1.794 dinara. Prosečna pretplata za osnovni paket IPTV beleži rast u odnosu na prethodnu godinu, i iznosi 1.630 dinara, takođe, prosečna mesečna pretplata za DTH beleži rast u odnosu na prethodnu godinu, i iznosi 1.095 dinara.

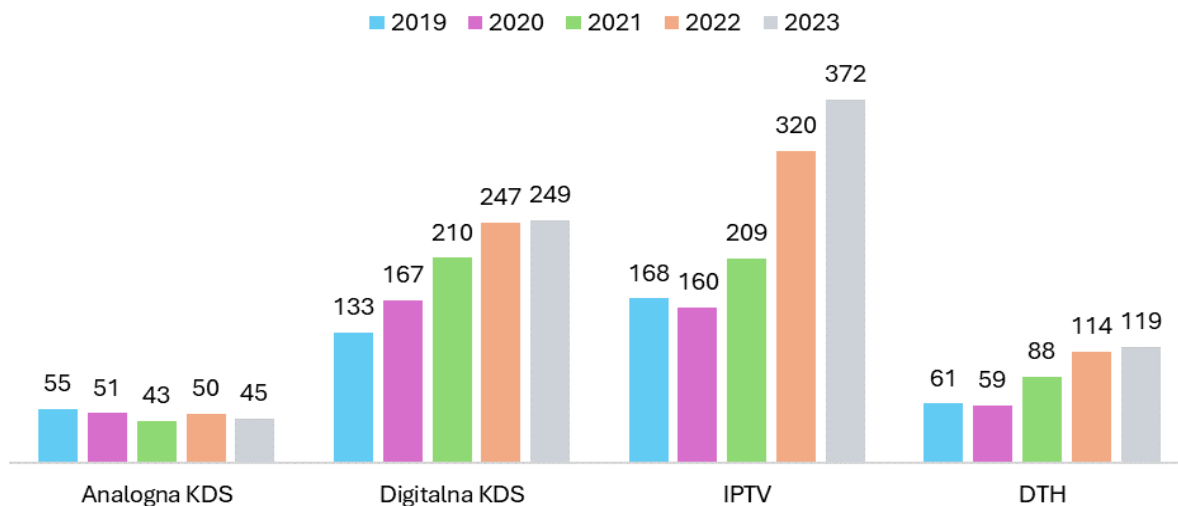
Slika 8.9. Prosečna cena mesečne pretplate za osnovni paket najzastupljenijih načina distribucije (u RSD)

Izvor: RATEL

Prosečni broj TV programa u osnovnom paketu u 2023. godini, za različite načine distribucije, kreće se od 45 kod analogne KDS do 372 kod IPTV. I dalje postoji velika disproporcija u broju programa u osnovnom paketu analogne i digitalne KDS, što je jedan od načina na koji operatori stimulišu pretplatnike da pređu na digitalnu distribuciju medijskih sadržaja.

Slika 8.10. Prosečni broj televizijskih programa u osnovnom paketu najzastupljenijih načina distribucije

Izvor: RATEL

Pored programa u osnovnom paketu koji su uključeni u mesečnu pretplatu, pretplatnicima su na raspolaganju i dodatni, obično tematski, programski kanali koji se dodatno plaćaju. Ovi programski paketi, pored programa iz osnovne ponude uključenih u pretplatu, sadrže i dodatne obrazovne, sportske, filmske programe, kao i dodatne HD programe, a prema raspoloživim podacima u 2023. godini pratilo ih je više od 654 hiljada pretplatnika.

Pored dodatnih kanala, dodatne usluge koje su na raspolaganju pretplatnicima digitalne KDS i IPTV pretplatnicima uključuju VoD (video na zahtev), vraćanje programa unazad, snimanje sadržaja, interaktivni TV vodič, roditeljsku zaštitu, gledanje sadržaja na mobilnim uređajima i drugo. Prema raspoloživim podacima u 2023. godini, od ukupnog broja pretplatnika 1,8 miliona pretplatnika je koristilo dodatne usluge i realizovalo više od 1,7 milijardi zahteva za neku od dodatnih usluga (skoro 1000 zahteva godišnje po pretplatniku), od čega preko 46 miliona zahteva za uslugu video na zahtev (VoD), odnosno oko 25 zahteva godišnje po pretplatniku.

Da bi pretplatnik distribucije medijskih sadržaja bio u mogućnosti da gleda medijski sadržaj u digitalnom formatu (nezavisno od mreže na koju je priključen - kablovske, telefonske, bežične) na više TV uređaja, za svaki od njih potreban mu je dodatni prijemnik (set-top box) koji se dodatno plaća. U 2023. godini oko 604 hiljada pretplatnika zakupljivalo je dodatni prijemnik.

Pored usluge distribucije, određeni TV sadržaj je moguće pratiti i na mobilnim uređajima korišćenjem različitih aplikacija, bez priključivanja na distributivnu mrežu i bez zasnivanja pretplatničkog ugovora sa operatorom. Korisnik aplikacije nema obavezu plaćanja mesečne pretplate, već se aplikacija obično aktivira slanjem SMS poruke koja se naplaćuje po unapred utvrđenoj ceni i koja zapravo predstavlja naknadu za korišćenje aplikacije u određenom, obično kraćem, vremenskom periodu.

Podaci o penetraciji usluge distribucije medijskih sadržaja po domaćinstvu na nivou okruga

Okrug	Penetracija
Grad Beograd	120,27
Južnobački okrug	105,89
Sremski okrug	93,35
Braničevski okrug	87,20
Šumadijski okrug	89,58
Kolubarski okrug	87,57
Južnobanatski okrug	84,25
Srednjobanatski okrug	82,11
Podunavski okrug	82,00
Raški okrug	86,08
Nišavski okrug	79,18
Pomoravski okrug	78,76
Mačvanski okrug	81,46
Rasinski okrug	79,32
Zlatiborski okrug	79,73
Moravički okrug	80,08
Zapadnobački okrug	72,63
Pčinjski okrug	69,39
Pirotski okrug	73,00
Zaječarski okrug	68,68
Borski okrug	67,59
Severnobački okrug	69,86
Jablanički okrug	63,36
Toplički okrug	57,98
Severnobanatski okrug	53,99

10 opština/gradova sa najvećom penetracijom usluge distribucije medijskih sadržaja

Opština	Penetracija
Čajetina	226,75
Novi Sad grad	130,76
Beograd grad	120,27
Veliko Gradište	107,38
Vrnjačka Banja	105,93
Stara Pazova	103,17
Dimitrovgrad	102,94
Požarevac grad	101,95
Raška	101,08
Kragujevac	100,19

Opštine sa penetracijom usluge DMS manjom od 20%

Bosilegrad	17,17